

EMANCIPATIE EN DIVERSITEIT IN KINDERBOEKEN

MODERNE SINTERKLAASBOEKEN EN LIEDJES 2000-2018

VOOR EEN INCLUSIEF SINTERKLAASFEEST

GESCHIKT VOOR
THUIS | VVE | BSO | KDO | PRIMAIR ONDERWIJS

WWW.SPINZI.NL | INFO@SPINZI.NL

COPYRIGHT 2012-2018 KIM BLACKBURN

Voorwoord

Toen mijn kinderen nog jong waren was het altijd een hele klus om Sinterklaasboeken te vinden waarin ik niet ongewenst verrast werd met zwarte pieten in de tekst- en of de illustraties. Daarom ben ik in 2012 begonnen met het screenen en het verzamelen van zwarte-piet-vrije Sinterklaasboeken. Elk jaar maak ik de balans op, aangevuld met de nieuwste publicaties in november en deel ik deze lijst op Spinzi.

Alle Nederlandstalige Sinterklaasboeken waarin de pieten niet als koloniale representaties (c.q. als geschminkte zwarte pieten) worden weergegeven heb ik nu ook gebundeld in dit digitale overzicht. Je kunt dit PDF bestand gratis downloaden en verspreiden.

Het doel van deze lijst is een zo compleet mogelijk overzicht te bieden van Sinterklaasboeken waarmee je een inclusief Sinterklaasfeest kunt vieren, thuis, in de bibliotheek, op de vve, de bso, de nso en in de klas in het primair onderwijs. Je vindt er Sinterklaasboeken met gekleurde pieten, pieten met roetvegen of pieten zonder schmink in eigen huidskleur.

De meeste boeken in deze lijst zijn gescreend op representaties van zwarte piet in zowel de tekst als beeld. Als deze screening (nog) niet gebeurd is, dan heb ik dat er nadrukkelijk bij vermeld.

De titels die zijn opgenomen in dit overzicht heb ik niet beoordeeld op hun literaire of beeldkwaliteit. De toelichtingen die ik erbij heb geschreven zijn nadrukkelijk niet bedoeld als recensies.

Ik hoop dat deze lijst het makkelijker maakt voor u om een inclusief Sinterklaasfeest te vieren.

Kim Blackburn,

Spinzi

Gespecialiseerd in emancipatie en diversiteit in kinderboeken

Copyright 2012-2018: Bij gebruik van deze lijst voor gedrukte en digitale publicatie of anderszins, graag copyright of bronvermelding Spinzi vermelden. Vult u een eigen gedeelde boekenlijst aan met naslag uit deze publicatie, dan graag erbij vermelden dat uw samengestelde lijst tot stand gekomen is in samenwerking met Spinzi.

PUBLICATIES 2018

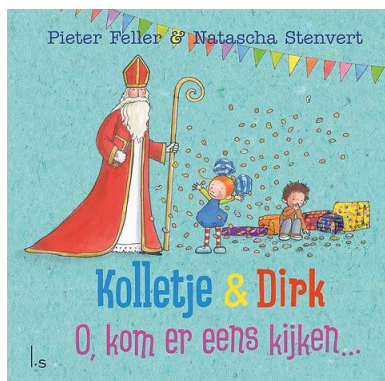

18

Het verhaal van Sinterklaas -
Sjoerd Kuiper
3+

In dit Gouden Boekje bespreken de kinderen samen met hun meester het veelzijdige verhaal van Sinterklaas en zijn origine.

[>> Publicatie details en prijs](#)

17

Kolletje & Dirk. O, kom er eens
kijken... - Peter Feller &
Natascha Stenvert
4+

In dit Sinterklaasverhaal hebben de pieten nieuw werk gevonden waardoor Sinterklaas nieuwe helpers heeft: ongeschminkte prinsessen en prinsen.

[>> Publicatie details en prijs](#)

16

Piet en Sint en het Slimme Kind -
Gerda Dendooven
4+

Piet (wit) en Sinterklaas hebben roetvegen op hun gelaat en kleding. Dat staat niet expliciet zo in de tekst vermeld maar is te zien in de illustraties. Aan het einde van het prentenboekverhaal wordt tekstueel een opmaat gemaakt naar (straks) ook een roetloze Piet. Saillant detail: het paard van Sinterklaas fungeert als een omgekeerde metafoor voor de zwarte schmink van piet. Nu verliest het schimmelpaard door de regen onverwachts haar schmink: zij blijkt niet wit maar bruin te zijn.

[>> Publicatie details en prijs](#)

PUBLICATIES 2018

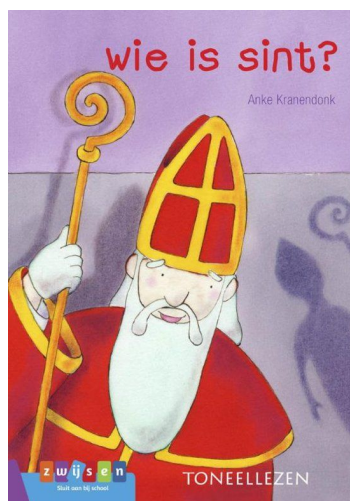
15

**Wie durft? zegt Sinterklaas -
Bette Westera & Barbara de Wolf
4+**

De helpers van Sinterklaas zijn in dit verhaal 7 katten in verschillende kleuren en grijze muizen. Het jongetje Brian heeft een lichtbruine huidskleur. Het verhaal begint met de introductie van zwarte (ongeschminkte) kattenpieten op de eerste pagina's. Na de 2e pagina worden de 6 andere kleuren kattenpieten geïntroduceerd.

[>> Publicatie details en prijs](#)

PUBLICATIES 2017

14

**Wie is Sint? Anke Kranendonk
& Mylo Freeman
6+**

AVI M3 Toneelleesboek om samen te lezen voor kinderen van 6-7 jaar. De pieten worden getoond in hun natuurlijke huidskleur zonder roetvegen. Toneellezen bevordert het leesplezier en het lezen met intonatie. Kinderen met andere dyslexie krijgen met toneelleesboeken vaak weer plezier in lezen. AVI M3 betekent technisch niveau (leren) lezen, midden groep 3 in het primair onderwijs (po). Toneelleesboeken kunnen kinderen ook samen thuis met hun ouder(s) of verzorger(s) lezen om te oefenen.

[>> Publicatie details en prijs](#)

13

**Het huis van Sinterklaas -
Naomi Tieman & Marieke
Nelissen**

3+

DISCLAIMER: deze titel is (nog) niet gescreend door Spinzi en op basis van een mondelinge toelichting van de uitgeverij dat er geen zwarte pieten in voorkomen opgenomen in de lijst.

[>> Publicatie details en prijs](#)

PUBLICATIES 2016

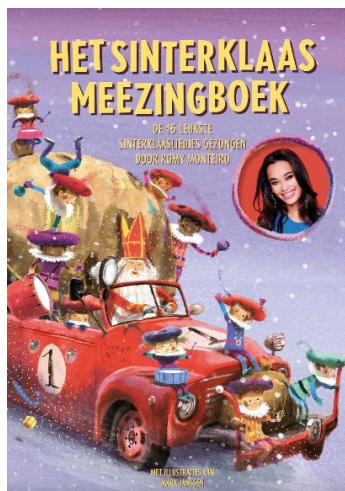
12

De zus van Sinterklaas - Tiny Fisscher & Elizabet Vuković
4+

DISCLAIMER: dit prentenboek is (nog) niet gescreend op tekst en beeld door Spinzi en getipt door de auteur zelf als zwarte-piet-vrij. Het is een prentenboek met een twist op het traditionele sinterklaasverhaal. Het verhaal gaat over de tweelingzus van Sinterklaas.

[>> Publicatie details en prijs](#)

PUBLICATIES 2015

11

Het Sinterklaas Meezingboek- diverse auteurs & illustratoren
3+

Sinds 2015 verschijnt dit gratis sinterklaasboek meezingboek elk jaar in november bij de Etos met steeds een andere bekende Nederlandse zangeres. Aan de verschillende edities werkten o.a. mee: Romy Monteiro, Angela Groothuizen, Kim-Lian van der Meij en Maan. Van de koloniale zwarte piet is afstand genomen in tekst en beeld. De pietjes hebben roetvegen.

[>> Publicatie details en prijs](#)

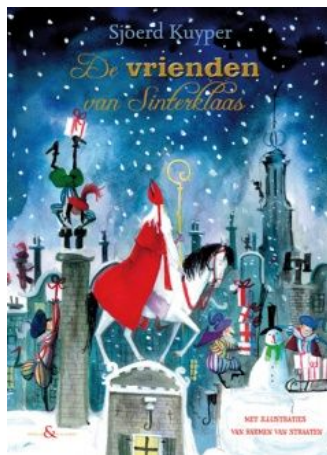
10

Het kleinste Pietje - Sjoerd Kuyper & Harmen van Straaten
5+

Het kleinste pietje is het zelfstandige vervolg op *De vrienden van Sinterklaas* (2014) van dezelfde makers, Sjoerd Kuyper (tekst) en Harmen van Straaten (illustraties). Er komen pieten in voor in hun natuurlijke huidskleur (ongeschminkt) en pietjes die in allerlei bonte kleuren zijn geschminkt.

[>> Publicatie details en prijs](#)

PUBLICATIES 2014

9

**De vrienden van Sinterklaas -
Sjoerd Kuyper en Harmen van
Straaten**

4+

In *De vrienden van Sinterklaas* zijn de pieten geen knechten maar vrienden van Sinterklaas. Als Broes ontdekt dat zijn vader één van de vrienden van Sinterklaas is, is hij super trots. Als vanzelfsprekend lopen de pieten rond, geschminkt in allerlei kleuren en in hun eigen huidskleur zonder roetvegen. Er wordt radicaal afstand gedaan van de figuur zwarte piet.

[>> Publicatie details en prijs](#)

8

**Snelle piet ging uit fietsen -
Mathilde Santing & Geertje
Aalders**

3+

Liedjes prentenboek met nieuwe en aangepaste sinterklaasliedjes waarin geen zwarte piet meer voorkomt. Afgebeeld wordt een blank pietje met sproetjes van roetvegen.

[>> Publicatie details en prijs](#)

7

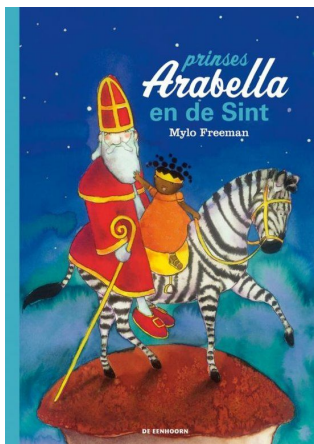
**Hoe piet kleur kreeg - Saskia
Henderson & Minke Willemse**

7+

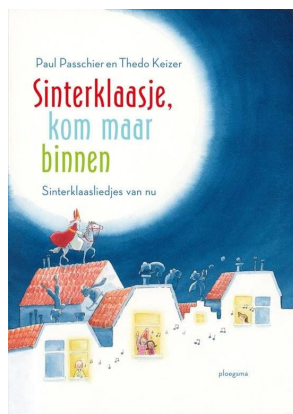
Zwarte pietjes veranderen in gekleurde geschminkte pieten. Zelfstandige uitgave, Saam uitgeverij.

[>> Publicatie details en prijs](#)

PUBLICATIES 2014

6

5

4

Prinses Arabella en de Sint - Mylo Freeman

3+

Ongeschminkte pieten zonder roetvegen: de verklede kinderen (vrienden van prinses Arabella) worden in hun natuurlijke huidskleuren weergegeven.

[>> Publicatie details en prijs](#)

Sinterklaasje kom maar binnen (met je piet) - Paul Passchier, Thedo Keizer & Nynke Talsma

3+

Een liedjes prentenboek waarvan de Sinterklaasliedjes zijn aangepast. De 1e druk verscheen in 2014 onder de titel *Sinterklaasje kom maar binnen met je Piet* + CD. In de hernieuwde uitgave van 2018 zijn gewijzigd het voorwoord, de titel, de boekomslag en is er geen CD toegevoegd maar een link naar een Spotify-playlist met de liedjes.

[>> Publicatie details en prijs](#)

De pieten maken het bont - Pimm van Hest & Nynke Talsma

3+

Prentenboek met geschminkte pieten in allerlei kleuren.

[>> Publicatie details en prijs](#)

PUBLICATIES 2013

3

Lola's Sint - Kristina G. Langarika

3+

Ongeschminkte pieten-kinderen met roetvegen. De verklede kinderen worden in hun natuurlijke huidskleur weergegeven.

[>> Publicatie details en prijs](#)

2

De vrolijkste verjaardag van Sinterklaas -

Henna Goudzand Nahar & Helen Fermate

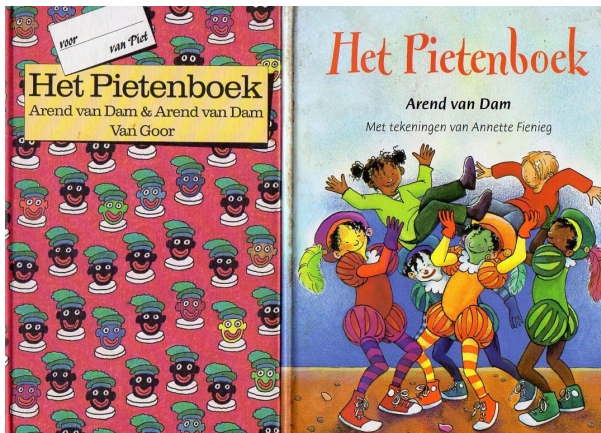
4+

Dit prentenboek behandelt expliciet het zwart verdriet aan zwarte piet. De pieten worden uiteindelijk allemaal geschminkt in een andere kleur.

[>> Publicatie details en prijs](#)

DE ALLEREERSTE ZWARTE PIET VRIJE PUBLICATIE (2000)

1

Het pietenboek - Arend van Dam & Annette Fienig

Het Pietenboek (2000) is de aangepaste vernieuwde uitgave van *Het Pietenboek* (1989). In de uitgave van 2000 zijn de pieten geschminkt met verschillende kleuren. *Het Pietenboek* van Arend van Dam was het allereerste Sinterklaasboek dat het stereotype beeld van zwarte piet en de traditie dat pieten zwart zouden moeten zijn ter discussie stelde en poogde te doorbreken.

Toelichting van de schrijver: "Het idee: als er hier en daar een gekleurde piet opduikt, relativeert dat de hardnekkig in stand gehouden mythe dat pieten zwart moeten zijn."

Let op: de uitgave van 1989 bevat ondanks deze eerste vooruitstrevende poging wel stereotype zwarte pieten in de illustraties. Daarom wordt in deze lijst naar de uitgaven vanaf 2000 verwezen.

[>> Publicatie details](#)

AANVULLENDE LIJST

TIP [Pom Ti Dom – Kim van Kooten en Noëlle Smit \(2007\)](#)

In dit Sinterklaasverhaal spelen pieten geen enkele rol in het verhaal noch in de illustraties. Door Kim van Kooten (tekst) en Noëlle Smit (illustraties). Uitgeverij Blue in Green Publishing, jaarlijkse C1000 Sinterklaasprentenboekenserie Douwe Egberts 2007, deel I.

LET OP [Alleen maar stoute kinderen – Robert Vuisje en Heleen Brulot \(2014\)](#)

Dit prentenboek bevat een compromis van gekleurde én zwarte pieten in de illustraties. In de tekst komen geen zwarte pieten voor. Er is dus sprake van een discrepantie tussen de tekst en het beeld als het gaat om zwarte pieten 'beleid'. Robert Vuijsje (tekst) en Heleen Brulot (illustraties). Uitgeverij Leopold, 9 oktober 2014.

HANDBOEK VOOR VOLWASSENEN [Piet, handboek voor een moderne Sinterklaasviering](#)

[\(2015\)](#) Samir Azrioual, Rowan Fredrik, Clarice Gargard, Nina Jansen. Met bijdragen van Akwasi, Hedy d'Ancona, Abelkader Benali, Sunny Bergman, Damiaan Denys, Arthur Japin, Tanja Jess, Rossana Kluivert, Irene de Kom-Avogadri, Howard Komproe, Charly Luske, Anousha Nzume, Pauline van der Meer Mohr, Hadewych Minis, Jörgen Raymann, Louise Schiffmacher, Sylvana Simons, Alex van Stipriaan, Sylvia Stuurman, Peter R. de Vries en Sylvia Witte e.a., Uitgeverij Noturban, 2015, ISBN 9789082456004, Paperback & digitaal, 196 pagina's.

GEBUNDELDE WETENSCHAPPELIJKE ESSAYS OVER HET KOLONIALE STEREOTYPE

ZWARTE PIET EN BETOOG VOOR EEN INCLUSIEF SINTERKLAASFEEST [Sinterklaasje kom](#)

[maar binnen zonder knecht \(1998\)](#) . Lulu Helder (red.), Scotty Gravenberch (red.), Astrid Roemer, Jan Nederveen Pieterse, Philomena Essed, Astrid Roemer, Anil Ramdas, Teun van Dijk, Waldo Heilbron, Diane Fraser, Guno Jones, e.a. Uitgeverij Epo (1998).

Laatste update van dit overzicht: 20 november 2018

AANTEKENINGEN EN AANVULLINGEN

[illegible]